

HEB GETWIJFELD OVER BELGIË

VOEREN 2022

INHOUD

Vooraf.....	2
Tiel – Voeren, 18 september	2
Voeren – London – Windsor, 19 september	3
Aken, 20 september	6
Epen – Aubel, 21 september	10
Gulpen, 22 september.....	13
Voeren, 23 september.....	18
Voeren – Valkenburg – Tiel, 24 september.....	20

VOORAF

We kunnen moeilijk volhouden dat we dit jaar niet weg zijn geweest. Maar toch, een weekje weg is nooit weg. En Nelleke wil graag naar Zuid Limburg. Mooi gebied, zijn we tijdens de studie geweest. Een vergelijking van prijzen wijst uit dat een appartement in België honderden euro's goedkoper is, en dat combineert met een veel betere rating. Dus hebben we getwijfeld over België, maar niet te lang.

TIEL – VOEREN, 18 SEPTEMBER

Aan het eind van een dag met visite en duiken stappen we met “veul” in de Golf richting Maastricht waar we het vaderland even voor zessen verlaten. De auto is aan de buitenkant brandschoon. Dit wordt volledig veroorzaakt door de regenbui van Tiel tot Voeren.

Uiteindelijk meent Gisela, zoals ons routeprogramma wordt genoemd, dat we een doodlopende weg, met de aankondiging dat er werk in uitvoering is én dat alleen locals er in mogen, moeten nemen. We constateren dat het werk weliswaar uitgevoerd moet worden, maar dat niemand daar aanstalten voor maakt. En ook dat de weg niet doodlopend is, maar wel een twijfelgeval. Dus tenzij je appartement voor de komende week er ligt, zoals in ons geval een weg om te negeren.

Het appartement ligt er echt en voldoet aan alle verwachtingen, al blijkt tot Nellekes teleurstelling, de wifi het niet te doen in de slaapkamer.

Enthousiast graven we de auto uit, daarna is het etenstijd.

Ons “geen” dorp heeft een kasteel met een restaurant. Zeggen ze, de borden geven aan dat er nog een viskwekerij is, maar het restaurant is dicht en het is twijfelachtig of het ooit nog open gaat. Maar tegenover kasteel de Commandeur ligt Gasterij de Commandeur en daar brandt licht. En meer dan dat, de deur is open.

Er is zelfs een vriendelijk paar dat vertelt dat de deur open is, maar de Gasterij gesloten en dat dit, op een enkel uur in het weekend na, zeker zo blijft. Nelleke vraagt om advies. Dat hebben ze. Restaurant *Boave de Wesch* is net zo'n restaurant als zij, maar dan open. Het ligt bij camping de Grensheuvel aan de andere kant van de grens. En zo komt de twijfel over België weer dichtbij.

Boave de Wesch blijkt open, druk maar verder prima, dus wat salades forel later kunnen we weer terug naar België. Wesch is trouwens een buurtschap van Noorbeek, en met de heuvel er bij zit er logica in de naam van het restaurant.

Terug in België spurten we naar de deur van het appartement. De regenbui heeft er nog steeds geen genoeg van.

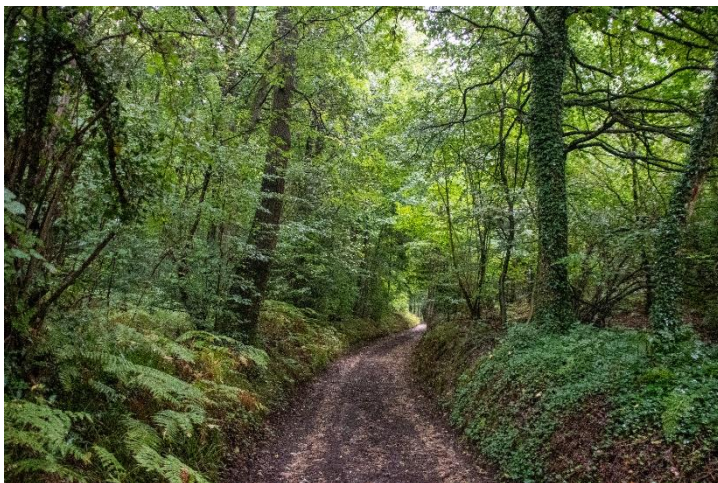
VOEREN – LONDON – WINDSOR, 19 SEPTEMBER

De weerberichten zijn duidelijk. Weer veel wolken, al is men onzeker over het moment van afgieten. En ERIL wordt vandaag begraven. De uitzending van de staatsbegrafenis begint om elf uur, en de inschatting is dat het in de ochtend droog blijft.

Het plan voor vandaag wordt daarmee overzichtelijk: een ommetje in de ochtend en Engelse folklore de rest van de dag, terwijl de regen tegen de plinten klotst.

Rondom het appartement ligt het nodige bos. “Het Vrouwen- en

Stroevenbos” lijkt wel wat. Helaas is het Stroevenbos verboden gebied. Maar er blijft voldoende over.

Net na het appartement kom je al langs “De Drink”. Het is een bron waar al eeuwen het vee kan drinken. En vee is er genoeg, overal zijn paarden, koeien en schapen.

Het bos is een aangenaam gemengd naald/loof bos met veel varens. Waarschijnlijk is er nog niet lang geleden kaalslag gepleegd, want de berkjes zijn nog klein.

Doordat het Stroevenbos verboden gebied is moeten we langs de weg terug, maar dat is niet verkeerd. Er staan wat moderne huizen, maar de meerderheid lijkt eeuwen oud en is in ieder geval veelvuldig opgeknapt.

Daarbij is het vaak een aardig spel om te bedenken hoe het pand in de loop der tijd is veranderd.

Dus alles bij elkaar een aardige wandeling van de door Nelleke gewenste 4 km+ door een heuvelachtig gebied.

Als dan bij de burens ook nog een hoefsmid actief is weet je zeker dat je in landelijk gebied bent.

En nog even over Voeren: het is een gebied dat in de vorige eeuw een bittere taalstrijd kende. Inmiddels is men het er over eens dat het een Vlaamse gemeente is die ook andere talen faciliteert. Die andere talen zijn Duits, Frans en Vlaams want het Limbo's dat lokaal wordt gebruikt

voor communicatie is zelfs voor Limburgse landgenoten waarschijnlijk niet te volgen.

Eenmaal terug in het appartement is het tijd voor serieus niets doen, wat toch altijd een onderdeel van een vakantie blijft. Vandaag vindt de staatsbegrafenis van Elizabeth II plaats. Daarbij wordt de kist eerst van de Houses of Parliament naar Westminster Abbey gesleurd en daarna naar Wellington Arch. Dat gesleurd heeft een verhaal. Tijdens de staatsbegrafenis van Victoria R was het rotweer en de paarden die de affuit met de kist moeten trekken waren opstandig. Ter plekke kwam men tot de conclusie dat er zoveel militairen waren dat die ook wel wat nuttigs konden doen. Om meer precies te zijn: zij konden net zo goed het geheel trekken. Dus 98 man er voor en 40 er achter als rem en sleuren maar. En dat is het mooie aan Engelsen, als ze zoiets eenmaal hebben gedaan is het traditie en blijft het zo. Dat geldt ook voor de uniformen van de legereenheden sinds 1066. De Berenmutsen (Royal Regiment of Scotland), Beefeaters (Yeoman Warders) zijn de bekendste, maar helmen met kwasten en uitrustingen met vlakken en kleuren waar de raad van 11 van verschiet zijn geen uitzondering. Dat wordt afgemaakt met een overvloed aan medailles, de fruitsalades. Ook ons koningshuis was sterk vertegenwoordigend, met WA en Beatrix als leden van de orde van de Garter. En het stop niet in Londen, na de wandeling gaat men naar Windsor. Als aan

het eind van de ceremonie de Lord Chamberlain dan ook nog zijn staf breekt is de ceremonie compleet. Hieronder een indruk.

Als uiteindelijk de kist in Windsor naar beneden zakt is het al ernstig tijd om te eten.

We besluiten tot frites in het zaakje waar we gisteren langs reden. Er is licht, de deur is open en ook hier is een sympathieke jonge vrouw die vertelt dat ze, ondanks dat signalen een andere conclusie niet heel vreemd maken, ze toch gesloten zijn.

En dus zetten we koers richting Wesch, maar voor we zover komen passeren we niet alleen de grens, maar ook restaurant annex camping “de Bosrand”, net over de grens denken we. En omdat verandering van spijs doet eten stoppen we daar. Een uitstekende Maestrichter Zoorvleis later keren we terug naar België.

AKEN, 20 SEPTEMBER

Vandaag geen twijfel, we verlaten België. Niet dat het er niet leuk is, maar Aken ligt dichtbij en daar zijn we heel lang niet geweest.

In feite ben je er binnen 30 minuten als er niet aan de weg wordt gewerkt. Dat doen ze wel. Vooral rond de grensplaats Kelmis(B). Dit is het gebied van talenstrijd, al merk je er, los van wat bespoten borden weinig van. Toch is Kelmis volgens Nelleke wel degelijk een goed voorbeeld. Sterker nog, ze is er van overtuigd dat er een stevige Chinese gemeenschap is die er voor heeft gezorgd dat de R in de naam is vervangen door een voor hen uitspreekbare L. Uiteraard ga ik er zonder meer van uit dat ze gelijk heeft.

Snel na de grens begint de speurtocht naar een parkeerplaats in het centrum. Dat loopt goed dus binnen de kortste keren lopen we in het centrum. Zoals alle centra staan er meerdere kerken, en sommige zijn zeker opmerkelijk. Minstens zo

opmerkelijk is het feit dat de Duitsers nog overal mondkapjes willen. Tegen de tijd dat we er achter komen dat de meesten niet veel verder komen dan grote waarschuwingsborden zijn we deze kerk en het oude stadhuis al voorbij.

Dit stadhuis grenst aan twee pleinen, de Katschhof en de markt. Het oudste stuk stamt uit de periode van Karel de Grote, de grootste uitbreiding uit de 14^e eeuw. Maar details als brand en onderhoud hebben er voor gezorgd dat er al eeuwen aan wordt geknutseld met verschillende stijlen.

Op de markt voor het stadhuis staat een fontein met een beeld van Karel de Grote (pakweg 747 – 814). Het is duidelijk te zien, dit was een BAAS. En feitelijk is hij ook best bepalend

voor de rest van het bezoek. We kijken wat rond, er staan leuke huizen en er staan veel mooie beelden, maar uiteindelijk kom je bij de Dom uit.

In dat gebouw bevindt zich de Aachener Domschatz. Vorige keer hebben we die overgeslagen, maar nu lijkt het moment om eens binnen te gaan kijken. En zo komen we direct weer bij Karel terecht. Als gezegd, in 814 ging hij dood, maar toen had hij heel Europa bij elkaar gespaard en veroverd. En het onderwijs ingevoerd en de staatsinrichting veranderd.

Volgens goed middeleeuws gebruik zit er dan niets anders op dan dat je heilig wordt verklaard. Dat lijkt onschuldig, maar er zitten veel haken en ogen aan.

Allereerst is er de niet te onderdrukken katholieke gewoonte om lichamen van heiligen te willen shredderen, ook al zullen ze bij hoog en laag ontkennen dat dit gebeurt. Maar wat is het geval. Er zijn heel veel kerken en hoewel het aantal heiligen slecht te tellen is, zijn het er veel minder dan het aantal kerken. Als je nu een heilige demonteert kan je meerdere kerken voorzien van een relikwie¹.

Terug naar Karel. Na zijn dood was een periode van meerdere pausen tegelijk. Een onoverzichtelijk zootje waarbij een “tegenpaus” Karel heilig verklaarde. Het is onduidelijk wanneer en waar Karel is geboren, maar zeker is dat hij in Aachen is overleden. En begraven.

Een latere vorst vond zijn graf niet voldoende

protserig voor een BAAS en dus is het lichaam een aantal keren opgegraven om in een mooiere kist te leggen. Een ervan was versierd met de beeltenis van de Romeinse Prosepina (en mogelijk in hergebruik).

Latere pausen waren tegen de tegenpaus en weigerden acties van deze tegen-lieden te erkennen. Daarmee degradeerde Karel van heilig naar zalig. Ook dat is nooit officieel erkend, maar de kerk tolereert het en zo wordt Karel in Aken vereerd.

Een bijna heilige verdient een nog mooier graf dan een BAAS. Voor alle zekerheid begon men (ook al ontkent men dit hier) stukjes van Karel apart te leggen. Tenslotte weet je nooit of er op de transfermarkt van relikwiën onverwachte opties ontstaan.

Rond een stuk schedel is een prachtige buste gebouwd met veel edelstenen.

¹ Een stukje heilige dus.

We vinden alle twee een drieluk met de herreizenis van Jezus in houtsnijwerk erg de moeite waard.

Ook de arm van de voormalig heerser is niet in zijn geheel meegegaan met de rest van het skelet. Een stuk spaakbeen en ellepijp staan goed verpakt in edelmetaal in een andere vitrine².

Verder is het een boeiende en vooral erg mooie tentoonstelling met meer middeleeuwse kunstvoorwerpen en extra relikwiën. Zo is er een lendedoek en een broekriem van Jezus in een fraaie kelk.

Ook is er nog een 1000 jaar oude mantel en wat eeuwenoud kerkelijk textiel, waar Nelleke als altijd heel gelukkig van wordt.

Daarna is het mooi geweest en kijken we verder. Nu is de tentoonstelling in een apart deel van het complex van de Dom en het zal niemand verbazen dat dit de volgende stop wordt. Je kan er gratis in, tenzij je de meest recente kist van keizer Karel van dichtbij wilt zien. Die is mooi goud en staat op een verhoogd deel achter het altaar.

Na gisteren veel tijd besteed te hebben aan de uitvaart van ERII is het opmerkelijk dat er hier nu een tijdelijke tentoonstelling is van een Franse koninklijke uitvaart.

We moeten het de Engelsen nageven, die weten er toch een veel kleuriger geheel van te maken.

² Als we de lengte van de hand omrekenen naar lichaamslengte moet de man een meter of 3 geweest zijn.

Vroeger kon je er zo omheen, maar het commercieel denken slaat ook hier toe, je kan er nu alleen heen met een begeleide excursie. Betalen is een ding, maar een begeleide excursie een hele andere. Gelukkig is de telelens is staat om er een goede foto van te maken.

Het fotograferen van de buitenkant is een veel grotere uitdaging. Onderhoud is mooi en noodzakelijk, maar over het algemeen slecht voor een mooie overzichtsfoto. Daarom hier de maquette die er voor de

deur staat.

Buiten realiseren we ons dat het haptijd is. De keuze valt op Hans Wurst.

Ze leveren een eerlijke Duitse Curryworst met wedges.

En dan weet je zeker dat Nelleke een eenvrouws-protestcomitee wordt. Want wegdes betekent dat de

aardappels niet zijn geschild voor ze de frituur in gaan. Dat staat voor haar voor ongelooflijke luiheid en een totaal gebrek aan culinair inzicht.

Frites is in haar (en mijn) ogen een goed product waar je, John Travolta ten spijt, alleen maar mayonaise bij hoeft te doen.

Na de lunch lopen we langs de bronnen en de beelden door het centrum richting de oude stadswallen. Daarbij vinden we een van de poorten, maar de resten van de oude verdedigingswerken zijn zo verspreid dat we het verder al snel geloven. Dus terug naar België, waar foto's, verhaal en breiwerk onderhanden worden genomen. Met Kim bereid ik nog een stuk NOB workshop voor. En zo kunnen we in dit leuke appartement nog leuk aan de hobbies werken.

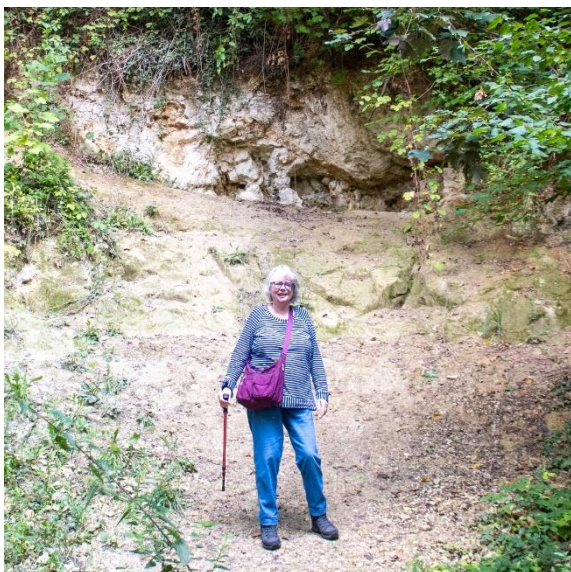

Weer verlaten we België, maar het moet gezegd worden, het is een fraai gebied. Eigenlijk rijdt bijna iedereen die bij Maastricht de grens over gaat plankgas naar de Ardennen, maar dat is niet terecht. Het heuvellandschap rond de Limburg/Limburgse grens is prachtig. Veel vakwerkhuizen, reuze rustig en met veel bos en akkers.

Van Vlaanderen weten we dat een aantal plaatsnamen bijdragen aan een permanente staat van carnavalsgevoel. Neem nu Zottigem, St. Job in 't Goor of Jezus Eik. Ook dit gebied kan er, aan beide kanten wat van. Neem nu Krommejong, Klein Kullen of Kuttinge. Daar ga je toch voor verhuizen, of het draagt bij aan de vrolijke meligheid van de dag.

Deze tocht naar Nederland is in feite aanleiding voor deze vakantie. Het is al genoemd, we waren hier 48 jaar geleden voor onze studie om de Nederlandse flora in ons hoofd te stampen. Daarbij werd nogal wat nadruk gelegd op "het Bovenste en Onderste Bos" bij Epen. En daar wil Nelleke graag nog een keer gewoon wandelen zonder dat een studentenassistent permanent hamert op iedere plant die we mogelijk zien.

Het gebied is om meerdere redenen uniek. Allereerst is er niets aangelegd en wordt er nauwelijks onderhoud gepleegd. Daarmee is het een van de laatste oerbossen van het land. Nu moet je dat met een korrel zout nemen, want er is in ieder geval mergel ontgonnen. Het bewijs is te zien op onze groepsfoto voor een oude mijn uit 1974. En daarmee is direct het tweede element genoemd dat dit gebied uniek maakt: de mergel. In combinatie met de

staan we voor de groeve.

heuvels is er een volstrekt uniek biotoop ontstaan. Een element ervan is de bosrank, een liaan die overal overheen groeit.

Voor we de eerste zien moeten we eerst de auto kwijt. Er zijn heel veel wandelaars onderweg, maar een parkeerplaats is iets waar niemand aan gedacht heeft.

Dus rij ik op goed geluk camping Alleleijn op met de mededeling dat ik best wil betalen, maar dat ik wel de auto kwijt moet. Ze zijn heel vriendelijk, voor €5 mogen we hem parkeren en de toiletten gebruiken.

Van daar is het maar een korte wandeling naar het bos. En zowaar, binnen de kortste keren

Daarna zou ik als goed bioloog een lijst moeten opstellen van soorten die we zijn tegengekomen. Gelukkig hebben we dat deel van de opleiding succesvol achter ons gelaten.

De foto laat voldoende zien hoe het gebied er uit ziet en daar kan je zonder veel woorden of streeplijst gelukkig in rondlopen, en Nelleke legt vast hoe ik dat doe.

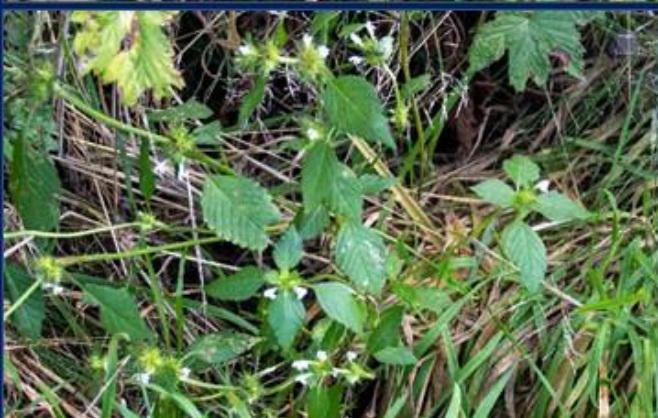
Nelleke zit nog steeds in een opbouwende fase na de breuk in haar rug, dus moeten we ons beperken tot 5,9 km. Het bosgebied is heel uitgebreid, maar het bovenste bos ligt op de heuvel en het onderste bos, hoe verrassend, in het dal. Dus met een slimme route pak je die beiden. Eigenlijk was Nelleke's route nog wat korter, maar op de terugweg komen we langs het bronnengebied Diependal. Hier hoopt het water zich op in kleine stroompjes die worden omgeven door enorme paardestaarten, bramen en varens. Uiteindelijk komen die stroompjes samen in de rivier de Geul.

Je kan langs dat bronnengebied lopen, en dat is toch te fraai om te negeren.

Tegen de tijd dat we terug zijn bij de camping is het tijd om wat te eten. De camping heeft op dit punt niets te bieden, maar er staan duidelijke borden naar Hoeve de Eik, het zuidelijkste restaurant van Nederland. Het is dicht.

Er loopt een local langs die met diepe verbazing in zijn stem zegt dat ze altijd op woensdag dicht zijn, dat zou toch iedereen moeten weten!

Maar hier in Klein Kuttinge (volgens Google Maps) kan iedereen aan zijn trekken komen. Je moet gewoon verderop in de straat, net over de grens, stoppen.

Bistro le Seigneur serveert een Limburgse zoervleisj. Schrijfwijze en smaak zijn anders dan eerder deze week, maar het product is er niet minder om, en we besluiten al snel dat ook Nelleke d'r spies voldoende is om het avondeten te beperken tot wat crackers.

Daarbij is het zaak om te vermelden dat die vrijwel op zijn en dus moeten er inkopen worden gedaan. Gelet op de bevolkingsdichtheid van het gebied is dat niet onmiddellijk eenvoudig, maar in Aubel vinden we een super die niet eens zo ver van ons appartement vandaan is.

En met het verwerken van de foto's en dit verhaal gaat de dag toch weer snel voorbij.

GULPEN, 22 SEPTEMBER

We beginnen de dag of, helemaal eerlijk, het staartje van de ochtend, met deel twee van the sentimental journey. Deze keer koersen we naar Gulpen, het centrum van onze Floracursus uit 1974. Maar ook de plek waar we later nog een paar keer hebben gekampeerd.

Het is weer een route met veel hilariteit. Voor een deel komt dat door het routeprogramma dat rijden langs de grens niet aan kan. Op een kaarsrechte weg wordt permanent geroepen: "Nu rechts rijden, nu rechts rijden, nu links rijden, nu rechts rijden. Het kost wat moeite, maar het lukt me om niet te gaan slalommen.

Het passeren van Klein Kuttingen werkt de hilariteit verder in de hand. Mijn opmerking dat in Gulpen de rits dicht blijft helpt niet, en het zal nog erger worden.

Maar eerst Gulpen zelf. We passeren eerst een watermolen die ons niets zegt. Maar die stamt uit 1712, dus ook bij eerdere bezoeken moet hij er geweest zijn.

Dat geldt ook voor een enorme neo-romaanse kerk uit 1924 die van Nelleke direct het predikaat "lilluk" krijgt. Dit predikaat geldt ook voor het Christusbeeld voor de kerk. Even voorbij de kerk komt er een zwakke bierlucht ons tegemoed. Die herinneren we ons nog wel, het is de bierbrouwerij van Gulpener bier. Vlak daarna staan we in het oude centrum waar het tijd wordt om een

van mijn vakantie doelen waar te maken: het scoren van een stuk Limburgse vlaai. De kruisbessenvlaai maakt de belofte helemaal waar!

Verder geeft het ons de tijd om verbijsterd om ons heen te kijken. In onze herinnering, maar ook op een oude ansicht zag het centrum van het plaatsje er zo uit. En dat weten we zo goed omdat we 's ochtend van de Gulperbergcamping naar beneden moesten om dan met bussen herverdeeld te worden over de Limburgse natuur.

Wat schets onze verbazing: plein en aangrenzende straat zijn weg, hoewel het café de Kroon, waar de dag meestal eindigde, er nog steeds staat. Vroeger moet de rivier de Gulp door rioolbuizen hebben gelopen. Nu is alles weer opengebrouwen en kan de rivier weer zijn gang gaan op de route naar de Geul.

We lopen langs de markt, waar Nelleke bijna bijgebracht moet worden als ze "de worstenkoning" ziet. Ze wil direct weten of de man uit Klein Kuttinge komt. Ik prijs me gelukkig dat ze het hem uiteindelijk niet gaat vragen.

Daarvoor zet ik wel een afleider in. Er is een nieuw winkelcentrum met een passage. En ze heeft een nieuwe tas nodig. Daarvoor is een eenvoudig strijdplan ontwikkeld: kijk langdurig in winkels en bestel er dan een via internet. Maar deze keer hangt er zomaar een die haar bevalt en zo loopt ze met twee tassen de Gulperberg op.

Het is een mooie holle weg, maar wel 70 meter stijgen met een helling van boven de 13%.

Tijdens de studie was dat na een dag wandelen met wat gemopper goed te doen, maar nu, na een gebroken rug is het een uitdaging.

Enmaal boven komen we bij de camping Gulperbergpanorama, waar we tijdens de

studie, maar ook later, hebben gekampeerd. De eerste conclusie is dat er in ieder geval geen herhaling meer zal optreden op dezelfde plek. Die is afgegraven en er is nu een zwembad. Ook de plek van de klapkar is nu permanent bezet, ze hebben een reeks stacaravans gezaaid. Wat is gebleven is het restaurant Jantje (*zag eens pruimen hangen*). Je kan er serieus lunchen en op adem komen.

We bedenken dat Nelleke wel, maar haar rug niet soepel naar beneden kan komen. En dus loop ik via het "andere" wandelpad de berg af om de auto te halen. Daarbij wordt ik getraceerd op wolken kraaien die boven de weg hangen en veel herrie maken.

Beneden hoor ik twee fietsters anderen om een mesje vragen. Ik trek me terug achter de auto, pak een schaarje en verander in... Bicycle Repair Man!

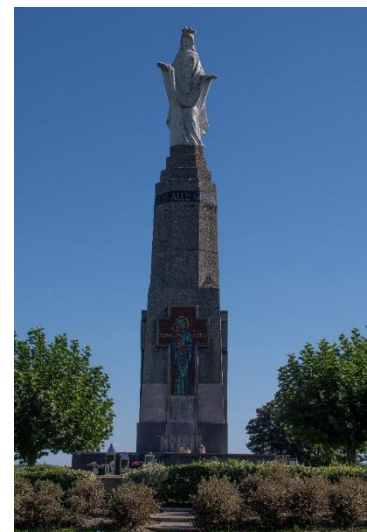
Het blijkt dat een snelbinder muurvast in de as van een fiets zit. Het probleem is snel verholpen door het in de juiste richting draaien van het wiel en dreigend kijken met de schaar. Zo maak je nog eens vrienden.

Met de auto is de helling goed te nemen, dus al snel

kan ik Nelleke bij Jantje oppikken.

Voor we weggaan maken we nog twee stops. Allereerst bij het Mariabeeld (Opschrift: *Tegenstander van Satan*). Het is een megalomaan ding dat op de top van de Gulperberg is neergezet. Om precies te zijn in 1935 is het monstrem onthuld in aanwezigheid van 25-30 duizend bezoekers. Volgens een bordje kan doneren nog steeds. We hebben geen idee of het een aanbeveling is of een aanzet tot strafbare feiten, maar men geeft aan dat met de opbrengst de Kroetwusch³ wordt gezegend. We kunnen de stop van harte aanbevelen en om de plek rond te lopen met de rug naar het beeld.

Dit is geen oproep tot blasfemie, maar gewoon een sterke toeristische aanbeveling. Met je rug naar het beeld heb je het mooiste panoramauitzicht dat dit gebied heeft te bieden. Wijlre, Gulpen, Drielandenpunt, Eys, Wittem, Mechelen en Cartils zijn maar een paar punten die met goede informatieborden zijn aangegeven. Met het weer van vandaag is het uitzicht ook nog een keer waanzinnig helder.

³ Volgens het Herboristen Gilde: Een kroedwusj (ook wel geschreven als kroetwusj, kruudwis, kruitwis of kroedwösj), is een boeket van 7 (voorgeschreven) kruiden

Bij vertrek van de parkeerplaats ontdekt Nelleke ook nog dat er een ander, veel kleiner monumentje moet staan. En jawel, even om de hoek staat een heel klein beeldje met een wielrenner en een microfoon.

Het is een [memorial](#) voor Jean Nelissen, onder meer beroemd om zijn gesprekken met de Kneet.⁴

Daarna is de fut op en gaan we terug naar België. Na de siësta besluit ik dat ik energie over heb en loop ik nog een rondje door wat je met wat fantasie het dorp zou kunnen noemen. Langs de kerk en het kerkhof, langs kasteel de Commanderie maar vooral tussen weilanden en de bosrand.

Bij de Commanderie ontdek ik dat we ons de eerste avond hebben vergist. De brasserie en de winkel zijn wel degelijk open. 's Middags, eventjes.

De wandeling biedt verder leuk uitzicht op het vee, de vele vogels en ons onderkomen. Van dat laatste maak ik de foto die aan het begin van dit verhaal staat.

Rond 18:30 ben ik terug, waarna we eten in het appartement en ik me nog eens op foto's, verhaal en duiktheorie stort. Bij die foto's zitten er een paar van ezeltjes, bij de aanbeveling van deze plek werden die ten slotte met name genoemd.

De duiktheorie laat ik voor een deel online becommentarieren door Kim. Zo langzamerhand geloof ik dat het komende weekend echt een workshop gegeven kan worden. Maar eerst de laatste vakantiedag!

⁴ Voor de jongere lezers: Jean en de Kneet hebben respectievelijk een neef en dochter die nu als Danny en Roxanne een slap aftreksel geven van het wielercomentaar van toen.

We staan stil bij twee keuzes: Luik of wandelen om de hoek. We twijfelen in ieder geval vandaag niet over België. Het wordt wandelen om de hoek. De auto zetten we voor de Commanderie en daarna is het langs de weg het bos in.

Daarbij zit je al gauw op een holle weg waar een enorme dassenburcht is uitgegraven. Helaas, maar zoals te verwachten, zijn de dieren zelf niet te zien.

Na een stukje langs de bosrand, met veel geelgorzen, kunnen we het Alserbos in. Het is aangelegd, maar men laat het wel verwilderen. Zo is er al bosrank te zien. Er zijn ook veel varens. Niet alleen de mannetjesvaren, maar ook de adelaarsvaren.

De borden langs het bos zijn ook juichend over de zwijnen en herten die er voorkomen. Nu geloven wij sowieso niet meer in het bestaan van zwijnen, maar ook herten laten

zich niet zien.

Neemt niet weg dat je met een aardige slinger door het bos kan, ook weer terug richting de Commanderie. Het is nu officieel herfst, maar de bossen hangen vol bessen en rozenbottels. De vogels in het bos vieren feest met zoveel voedsel.

Eenmaal uit het bos is het een heel ander beeld. We komen bij weiden die door heggen worden gescheiden. Het zijn ruime weiden, waarbij een koe echt de mogelijkheid heeft om koe te zijn. Dat klinkt mooi, maar wordt lastiger op het moment dat ze gemolken moeten worden. En dat is net het moment dat wij langs komen.

Een boer rijdt, op een quad, "Allez, allez" roepend langs de kudde. De beesten doen wat ze is aangeboren: ze vertonen kuddegedrag. Massaal schommelen ze richting melkstal.

Massaal zegt nog niet allemaal, een enkeling verstopt zich achter een boom. Niet heel intelligent, maar of je dat nu van een koe mag verwachten?

Een dier is gewoon dwars en speelt diefje met verlos met de boer, die uit pure frustratie een deel van zijn omheining plat rijdt. Als hij stopt om dat te herstellen vindt de vluchtende koe het spelletje niet leuk meer en loopt op zijn gemak richting rest van de kudde.

De show is dan wel voorbij en we lopen verder naar de Commanderie. Het bord beweert dat ze van 11:00 tot 16:00 open zijn, dus wie weet.

Het blijkt een zeer gelukkige keuze. Op het terrein van de Commanderie is de bron van de rivier de Voer, die 4000 – 11000 liter water per minuut levert. Dat water stroomt richt Eijsden en verdwijnt daar in de Maas.

De [Commanderie](#) is een kasteel uit de 17^e eeuw. Als snel kwam men op de gedachte dat zo'n plons water over je terrein mogelijkheden moet bieden. De optie die is gekozen is het kweken van vis, vooral zalm en diverse soorten forel. Daarmee is het de oudste viskwekerij van België. Ze zijn er trots op dat ze het op een biologisch verantwoorde manier doen, met biovoedsel en zonder hormonen.

Neemt niet weg dat je ze ook kan eten. Dat kan ter plekke, in de brasserie, of thuis, er is een winkel op het terrein. Wij kiezen voor optie een. Het personeel raadt ons aan na de maaltijd op het gemak rond de visvijvers en het kasteel te gaan kijken. We doen dat met veel enthousiasme.

Het kasteel is voldoende onderhouden om niet op instorten te staan, maar er is ook niet overdreven veel onderhouden zodat het er als een "echt" kasteel uitziet. De visvijvers zijn heel talrijk met veel toelichting (en vis). Daarbij is goed te zien dat de Voer voor een constante stroom zorgt.

En zo vertekken we, in de zekerheid dat er nu twee vissen minder zijn, naar het appartement.

Morgen is alweer de laatste dag en het belooft morgen slecht weer te worden. Dus toch maar even langs de super om wat in te slaan. De conclusie is dat de plaats Aubel en de super als je er direct heen rijdt heel erg dichtbij zijn. Voeren mag dan nergenshuizen buiten zijn, maar je hebt er de rust en zit toch dicht bij faciliteiten. Conclusie: wij twijfelen niet langer over dit stuk van België.

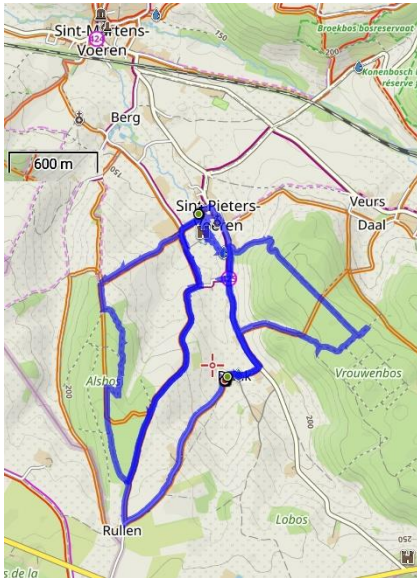
VOEREN – VALKENBURG – TIEL, 24 SEPTEMBER

De dag begint met inpakken en “kuisen” zoals de Belgen dat noemen. We zijn redelijk snel klaar. De foto’s die we eerder hebben gemaakt van de dassenburcht hadden beter gekund en dus maken we een klein ommetje achter de commanderie voor we België verlaten.

We komen voor de burcht maar direct al een boom met drie stevige vogels is niet verkeerd.

De dassen laten zich niet zien, en de uitgangen zijn zo gegraven dat je ze nooit allemaal tegelijk in beeld krijgt, maar het is wel degelijk een burcht en met deze foto's kunnen we goed leven.

En daarmee eindigt het rondwandelen rond het appartement.

Daarna rijden we noordelijk tot we stoppen in Valkenburg. De plaats is bekend om drie dingen: het kasteel, de grotten en watersnood.

Wat het eerste betreft, het kasteel is een het product van eeuwen kotten en boren, maar wordt omschreven als

“1^e helft 14^e eeuw”.

Zover gaat de geest van de lokale bevolking niet terug, maar men herinnert zich dat het ding door brand in verval raakt en dat viert men nu: 350 jaar kasteelruïne. Komische noot: de ruïne staat wel in de steigers. We vinden dat wij voldoende hebben aan het zicht vanaf de weg.

Ook de grotten laten we voor wat ze zijn maar het is Limburg en de geboortedag van mijn vader, dus een goed argument voor een stuk vlaai. En in Limburg hoef je nooit lang te zoeken naar zoiets.

Daarna maken we een wandeling door het centrum en langs de Geul die nu rustig voortkabbelt. In het dorp speelt ook de haremone op het plein. En ere wie ere toekomt, het is een uitstekend orkest.

Dan is de week echt om en kunnen we naar huis, waar de hoofschakelaar er al minstens vijf dagen uit ligt 😞

